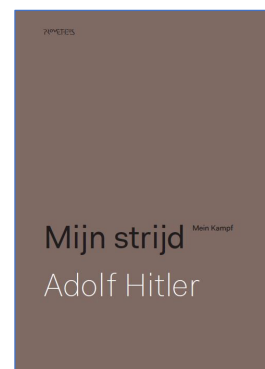

Hitler, Adolf (1939), *Mijn kamp*. Amsterdam, De Amsterdamsche Keurkamer. 852 blz. Oorspronkelijke titel *Mein Kampf* (1925 en 1926). Vertaald door Steven Barends. Herdruk door Europaboek van de fotografische herdruk van 1974 door uitgeverij Ridderhof.

Hitler, Adolf (2022), *Mijn strijd*. Amsterdam, Prometheus. 854 blz. Oorspronkelijke titel *Mein Kampf* (1925 en 1926). Vertaald door Mario Molegraaf. Van inleidingen, commentaar en annotaties voorzien door Willem Melching. Tweede druk. Eerste druk 2018.

Boekdeel I: Een afrekening

Het is altijd mijn overtuiging geweest dat je, wanneer je een historisch belangrijk persoon wil leren kennen, in de eerste plaats moet lezen wat hij of zij zelf geschreven heeft. Daarom heb ik bijvoorbeeld het *Nieuwe Testament* gelezen (al staat er geen woord in dat met zekerheid aan Jezus toegeschreven kan worden) en de *Koran* (al kon Mohammed niet schrijven). Daarom dus ook *Mein Kampf*. Ik heb het meer dan veertig jaar geleden gelezen – maar niet volledig – in de vertaling van Steven Barends. Hij was een overtuigd NSB'er die eigenlijk 'Samuel' heette van zijn voornaam, maar dat vond hij te joods klinken. Die vertaling dateert van 1939 en is dus geschreven in oude spelling met verbogen lidwoorden. Onlangs kwam het boek ter sprake en toen vroeg een vriend van me naar de inhoud. Daar kon ik na zo lange tijd niet op antwoorden en dus heb ik besloten om het opnieuw te lezen.

In 2018 is een nieuwe vertaling verschenen onder de titel *Mijn strijd*. Die heb ik gekocht. Een bewonderaar van Hitler ben ik niet. Ik heb echter geprobeerd om zijn boek te lezen met de ogen van een lezer uit de jaren dertig. Dus zonder kennis van de ellende die de Tweede Wereldoorlog heeft teweeggebracht.

Hitler komt uit zijn werk allerm minst naar voren als een monster of een fanatieke gek. Hij manifesteert zich als een intelligente, scherpzinnige, onstuitbare redeneermachine, net zoals hij dat op een geniale manier wist te doen tijdens zijn toespraken, waarmee hij – dat valt niet te ontkennen – miljoenen toehoorders wist op te zwepen tot hysterisch enthousiasme.

Het eerste deel van *Mein Kampf* bevat veel autobiografisch materiaal. Dat Hitler de waarheid daarbij soms enig geweld aandoet, is begrijpelijk. Dat deed Julius Caesar in *De Bello Gallico* ook en dat gebeurt in al de heiligenlevens en vita's, vooral als ze door anderen geschreven zijn. Daarnaast bevat het boek veel politieke beschouwingen. De achtergrond is de Duitse nederlaag in de Eerste Wereldoorlog. Hitler gelooft – zoals miljoenen landgenoten met hem – in de zogenaamde dolkstoot verklaring: marxisten en joden (wat bijna op hetzelfde neerkomt) hebben de Duitse nederlaag veroorzaakt, niet de overmacht van de tegenstander. Dat is een van de hoofdredenen waarom Hitler het marxisme en de joden uitgeroeid wil zien. Zijn inval in Rusland heeft weliswaar te maken met de uitbreiding van de Duitse Lebensraum, maar evenzeer met het uitroeien van het marxisme. De bedoeling was om, na de verovering van Rusland, de joden te deporteren naar Siberië en Madagaskar. Het is pas nadat de inval in Rusland vastgelopen was, dat Hitler heeft beslist om de joden uit te roeien door vergassing en vernietiging.

Het eerste deel gaat uiteraard ook over de groei van de NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei). Het is merkwaardig hoe snel Hitler erin geslaagd is om alle macht in handen te

krijgen. Dat kan alleen maar verklaard en begrepen worden doordat hij appelleerde aan iets wat miljoenen Duitsers recht naar het hart ging.

Hitler heeft altijd gehoopt en zelfs gerekend op een bondgenootschap met Engeland want hij beseftte goed dat hij het met enkel Duitsland nooit zou halen, en al zeker niet met een strijd op twee fronten. Nochtans leerde de geschiedenis hem dat Engeland nooit zo'n bondgenootschap zou sluiten. Dat is het irrationele in de nochtans zeer nuchtere Hitler. Tot diep in 1941 geloofde hij nog dat Engeland een bondgenootschap met hem zou aangaan, terwijl het voor iedereen duidelijk was dat Engeland nooit een machtige continentale staat zou dulden. Hitler geloofde zelfs dat Engeland toch zou toegeven nadat hij Rusland veroverd zou hebben.

Hoofdstuk 11 van het eerste deel, getiteld 'Volk en ras', is het meest uitgesproken antisemitische en vormt ook de basis van het programma dat tijdens de Tweede Wereldoorlog uitgevoerd werd. Hitler ergerde zich niet alleen aan het feit dat de joden samen met de marxisten in zijn ogen – en, zoals gezegd, in die van miljoenen van zijn tijdgenoten – verantwoordelijk waren voor de nederlaag in de Eerste Wereldoorlog, maar ook – en dat zijn, in tegenstelling tot het vorige, feiten – dat de pers, de financiële en grotendeels de economische wereld in handen waren van joden. Joden waren voor Hitler onbetrouwbare leugenaars die er, onder het mom van bekommernis om het lot van de arbeider, enkel op uit waren zich te verrijken, het Duitse rijk naar de ondergang te voeren en op termijn de wereldheerschappij te verwerven.

Hitler komt in zijn boek absoluut niet naar voren als iemand die geen empathie of medelijden voelt met de armen. De bladzijden waarin hij het lot aanklaagt van de tienduizenden sukkelaars die van het platteland naar de stad getrokken zijn en daar in plaats van een beter lot, bittere armoede, honger, kindersterfte, schandalige huisvesting en onwaardige arbeidsomstandigheden aantreffen, getuigen van een ontroerende medemenselijkheid. Zie bladzijden 62-63 en 66-67 onder 'CITATEN'.

Hitler staat bekend als een mislukt schilder. Dat klopt niet helemaal. Tijdens de eerste dertig jaar van zijn leven heeft hij nooit een vast beroep uitgeoefend, maar hij kon in leven blijven dankzij onder meer de verkoop van zijn schilderwerkjes en later dankzij een bescheiden erfenis. Op het einde van de Eerste Wereldoorlog is hij als soldaat in de loopgraven het slachtoffer geworden van een Britse gasaanval die hem tijdelijk verblind heeft, en zijn gezichtsvermogen voorgoed minder scherp heeft gemaakt, waardoor schilderen en tekenen onmogelijk werden. In academische kringen werd zijn teken- en schildertalent nooit erkend – hij werd als kandidaat-student twee keer afgewezen –, maar wel zijn talent voor architectuur. Levenslang heeft hij een grote bewondering gehad voor architectuur. Vandaar dat hij Berlijn wilde herbouwen als Germania.

Hij was evenmin een nitwit met verwarde ideeën. Integendeel. Tijdens de eerste dertig jaar van zijn leven waarin hij, zoals gezegd, nagenoeg niet heeft gewerkt, heeft hij ontzaglijk veel gelezen. Geen romans, maar boeken over geschiedenis en politiek.

Hij beseftte zeer vroeg dat de impact van het gesproken woord duizend keer groter is dan die van het geschreven woord. Hiervan heeft hij, eenmaal hij de macht gekregen had, zeer professioneel gebruik gemaakt.

Tijdens mijn lectuur viel me – het zal velen verwonderen – hoe langer hoe meer de overeenkomst op met Multatuli. Ik som de punten van overeenkomst hieronder op.

1° Beiden waren absolute tegenstanders van parlementaire democratie. Een parlement was een praatbarak. Een parlement ontslaat de individuele politici bovendien van alle verantwoordelijkheid. Het parlement beslist, niet de leider. Een staat moest volgens Multatuli en Hitler niet geleid worden door een aula van zakkenvullende babbelaars, maar door een krachtige leider met een heldere visie

en honderd procent verantwoordelijkheid. Wat Hitler in boek II, 2 'De staat' schrijft, had uit de pen van Multatuli kunnen vloeien:

In dezelfde lijn ligt ook de tegenwoordig om zich heen grijpende lafheid om verantwoordelijkheid te nemen. Ook hier ligt de fout al bij de jeugdopvoeding, vervolgens doorspekt die heel het openbare leven om zijn onsterfelijke voltooiing te vinden in het parlementaire regeringsinstituut. (525)

Dat democratie nooit iets waardevols heeft voortgebracht, klopt, vind ik. Als we bijvoorbeeld op reis gaan, dan bezoeken we uitsluitend monumenten, paleizen en kerken die door absolute monarchen en dictators opgetrokken zijn. Democratie realiseert niets wat een toerist het bezoeken waard vindt. 2° Beiden waren tegen nieuwe kunst. Hitler noemde ze 'entartet' (een term die door een jood is gelanceerd) (336). Multatuli spotte met bijvoorbeeld de Tachtigers die hij de 'firma Hart, Smart & Cie' noemde (VW 6:414).

3° Zowel Hitler als Multatuli bewonderden sterke leiders.

4° Beiden hadden een fenomenaal retorisch talent.

5° Beiden beseften zeer goed dat de kracht van het gesproken woord oneindig veel groter is dan de kracht van het geschreven woord. Multatuli betreurde dat hij niet, als Jezus, het volk kon toespreken. In voordrachten die uren duurden wist Multatuli zijn publiek te betoveren. Hitler heeft daartoe duizendvoudig keer meer de gelegenheid gehad. Eveneens met groot succes.

6° Zowel Hitler als Multatuli waren redeneermachines. De redeneringen berusten niet altijd op de juiste premissen, maar het is zeer moeilijk om foutieve redeneringen te weerleggen. Luisteraars (zie 5°) hebben veel minder de gelegenheid om dat te doen dan lezers, die immers kunnen pauzeren en herlezen.

7° Beiden zijn meesterlijk in het bedenken van treffende vergelijkingen (bijvoorbeeld 399). Net als Jezus.

8° Beiden waren aartsvijanden van het socialisme. Multatuli heeft op 12 november 1886 middels een advertentie in het *Rotterdamsch Nieuwsblad* verklaard: 'Om misverstanden uit den weg te ruimen, verklaar ik dat de meeningen der SOCIAAL- DEMOCRATEN over de middelen ter verbetering van den treurigen toestand waarin 'n groot gedeelte der bevolking van Europa verkeert, my voorkomen *in hoofdzaak* ONJUIST te zyn.' (VW 23:730) Op 15 augustus 1886 schijft hij aan H.C. Muller: 'Niet alleen dat ik niet Socialist ben, ik ben *anti*-socialist. De socialisten willen den "Staat" almachtig maken, ik dring aan op de meestmogelijke [sic] inkrimping der bemoeienis van 't noodzakelijke Kwaad dat men "Regeering" noemt.' (VW 23:653) Hitler noemde zijn partij weliswaar nationaalsocialistisch en er zat in zijn aanpak, zeker in de beginjaren van zijn heerschappij een sociaal element, maar van de socialisten, die eigenlijk ook marxisten en communisten waren, moest hij niets hebben.

9° Beiden waren verklaarde tegenstanders van het marxisme en moesten niets hebben van de stichter, die bovendien een jood was. Op 8 januari 1884 schrijft Multatuli aan H.C. Muller: 'Karel [sic] Marx! Herhaaldelyk ben ik begonnen z'n werken te lezen. De man schryft slecht, doch juist op 'n manier die sommigen doet denken dat-i flink op de hoogte is. Hy doet – even als [sic] de mannen en place – in frazen.' (VW 23:32)

10° Beiden spuwden op de maatschappij waarin ze leefden. Hitler schrijft tientallen keren dat het keizerlijke Duitsland een staat in verval was en dat het met de Weimarrepubliek nog slechter gesteld was. Multatuli schrijft tientallen keren hetzelfde over Nederland.

11° Beiden vinden dat eerst het verrotte en corrupte bestaande afgebroken moet worden voor iets nieuws kan worden opgebouwd (339, 544).

12° Beiden zijn vlijmscherpe waarnemers en analyseren zonder genade de wereld waarin ze leven.

13° Beiden scholden contemporaine politici ad hominem uit voor volmaakte onbenullen. Multatuli deed het met onder meer de maker van de Nederlandse grondwet, Thorbecke. Hitler deed het onder meer met Ebert (338).

14° Beiden hadden geen enkel vertrouwen in de pers, die ze allebei leugenachtig vonden. In het geval van Hitler kwam daar, zoals gezegd, nog bij dat de pers grotendeels in handen was van joden (350).

15° Beiden waren ervan overtuigd dat de kracht van een gezond en strijdvaardig volk oneindig veel sterker was dan wapens en kanonnen. Bij Hitler bijvoorbeeld bladzijden 424-425 en 534, bij Multatuli vooral zijn brochure over Pruisen en Nederland.

16° Zowel Multatuli als Hitler beseften dat de wetten van de natuur geen afwijking dulden, hoezeer men ook bidt en hoopt op mirakels. Afwijking van de natuurwetten zou alleen maar chaos creëren. De genadeloze logica van de natuur is tevens haar zegen.

Er zijn verschillen.

1° Multatuli schreef beter dan Hitler, alhoewel Multatuli in zijn laatste bundels *Ideën* (hij schreef dat woord zo) vaak saai en langdradig wordt en niet altijd helder redeneert.

2° Hoewel Hitler vol minachting neerkeek op het christendom (345) heeft hij het nooit aangevallen. Niet uit overtuiging, maar uit tactische overweging. Net als Multatuli was Hitler er zich zeer van bewust dat de massa dom is en met propaganda van alles te overtuigen is, maar hij vond religie een goedkope en doeltreffende manier om de massa dom te houden.

3° Bij Multatuli is geen spoor van antisemitisme te vinden. Bij Hitler uiteraard wel, maar daarmee stond hij, zoals gezegd, niet alleen. Integendeel. De jodenhaat was in zijn tijd in Duitsland zeer groot. Niet alleen in Duitsland trouwens en ook niet alleen in zijn tijd. Sinds de veronderstelde kruisiging van Jezus hebben de joden het altijd hard te verduren gehad.

Indien Multatuli de macht had gekregen waarover Hitler beschikte, dan zouden er koppen gerold zijn, maar niet die van joden.

Genoeg over Multatuli en Hitler.

Fascinerend is het vlijmscherpe besef dat Hitler had van de onvoorstelbare kracht van propaganda. Uit de Eerste Wereldoorlog had hij geleerd dat de Engelse propaganda fenomenaal doeltreffend was, terwijl de Duitse niets voorstelde, ja zelfs contraproductief werkte. De Engelsen hadden het makkelijk omdat de Duitsers zich vooral bij de aanvang van de oorlog onvoorstelbaar beestachtig hadden gedragen. De dorpen die ze doortrokken werden verwoest en vele onschuldige burgers werden gefusilleerd, met als hoogtepunt van barbarij het in brand steken van de Leuvense universiteitsbibliotheek en zowat de helft van de huizen van Leuven. De Britten vlogen over de loopgraven en strooiden biljetten uit met anti-Duitse propaganda. Daartegenover zonk de Duitse propaganda in het niet. Die wilde de tegenstanders voorstellen als bandieten, maar de Duitse soldaten stelden vast dat dat niet klopte en daardoor werd de hele Duitse propaganda ongeloofwaardig.

Vanaf 1933 heeft Hitler alle tegenstemmen de mond gesnoerd en zeer efficiënte propaganda gevoerd. Hij had er zelfs een minister voor: Joseph Goebbels (1897-1945). Met groot succes. Indien toen de televisie al had bestaan, was zijn propaganda nog duizend keer doeltreffender geweest. Hoe dom de massa is en hoe makkelijk die gemanipuleerd kan worden, daarvan was Hitler zich ten volle bewust.

Ten slotte nog dit. Hitler heeft tijdens zijn gevangenschap in 1924 in Landsberg am Lech zijn boek zelf geschreven, iets wat van de huidige politici niet meer gezegd kan worden. Juister gezegd: hij heeft het gedictieerd aan Rudolf Hess en het is naderhand door verscheidene lectoren nagelezen en bijgewerkt. Na zijn gevangenschap heeft hij er gestaag aan verder gewerkt. Deel I is uitgekomen op 18 juli 1925, deel twee op 11 december. Daarna werden de twee boekdelen in één band samengevoegd. (15) De lectuur is niet makkelijk doordat Hitler typisch Duitse, lange en gecompliceerde zinnen schrijft met veel tangconstructies en voorbepalingen, maar ook doordat de redeneringen soms moeilijk te volgen zijn. Vlot geschreven is het in ieder geval niet. Een voorbeeld:

‘Het niet alleen wat betreft bevolkingsaantal, maar ook wat betreft zijn raciaal gezien beste elementen langzaam afstervende Fransendom kan zijn belang op de wereld op den duur slechts behouden bij een vernietiging van Duitsland.’ (833)

Niettemin is *Mein Kampf* op termijn een absolute bestseller geworden. Vanaf 1933, toen Hitler de macht gekregen had, zijn er miljoenen exemplaren van verkocht. Hitler is er schatrijk van geworden. Van het hoofdstuk over de joden (‘Volk en ras’) zijn aparte brochures gedrukt, bestemd voor scholen. Militairen kregen een exemplaar mee in hun rugzak. Gehuwden kregen ook een exemplaar. Het boek is vertaald in zowat alle talen van de wereld. Anno 2023 is het in Arabische landen een absolute bestseller.

Boekdeel II: De nationaalsocialistische beweging

Het tweede deel van Hitlers boek is niet autobiografisch maar programmatisch. Wat de NSDAP uitgevoerd heeft nadat Hitler aan de macht was gekomen, wordt hier haarfijn voorspeld. Dit deel is saaier om te lezen, niet alleen omdat Hitler er minder in vertelt over zichzelf en zijn leven, maar ook omdat hij er zich in ontpopt als de leider die hij wil zijn en ook zal worden: genadeloze communisten- en jodenhater.

De Hitler die we hier leren kennen, is de fanatieke leider die op grond van voornamelijk raszuiverheid doorredeneert tot hij uitkomt bij de vernietiging van de Joden, van al wie niet volmaakt beantwoordt aan het Arische ras en van al wie een andere mening toegedaan is.

Een van de foute premissen is dat alle cultuur te danken is aan het Arische, en meer bepaald het Germaanse ras. Een andere premisse is dat Joden enkel tot nabootsing in staat zouden zijn en nooit iets origineels zouden hebben bedacht. Hitlers overtuiging dat Joden een ras waren in plaats van beoefenaars van een gemeenschappelijke godsdienst, werd zelfs door zijn tijdgenoten niet gedeeld. Niettemin ontpopt hij zich ook in dit deel tot een onstuitbare redeneermachine. Je kunt je perfect voorstellen dat een Duitser die in het interbellum instemde met de uitgangspunten van Hitler meegesleept werd in redeneringen die uitmondde bij de bekende *Endlösung*.

In dit tweede deel wordt uitvoerig stilgestaan bij het onderwijs. Dat zag Hitler in de eerste plaats als een instelling die jongens – meisjes moesten voorbereid worden om voortplantingsmachine (een woord van Multatuli) en huismoeder te worden – moest opleiden tot dappere, strijdvaardige, ja zelfs roekeloze kerels. Fysieke kracht ontwikkelen door sport was een van de kernopdrachten: ‘lichamelijke harding’ (528). Kennisoverdracht was van minder belang. In ‘De staat’ (II:2) schrijft Hitler op bladzijde 526: *‘In de eerste plaats moeten de jeugdige hersenen in het algemeen niet met dingen worden belast die ze voor vijftien procent niet nodig hebben en daarom ook weer vergeten.’* Dat hebben de nazi’s in de praktijk gebracht. Geschiedenis werd een van de belangrijkste vakken (528 vv.). Wetenschappelijk onderwijs moest beperkt worden tot ‘een verkorte, het belangrijkste omvattende vorm’ (530). ‘De hierdoor bereikte bekorting van het leerplan en het aantal lesuren komt ten goede aan de ontwikkeling van lichaam, karakter, wilskracht en besluitvaardigheid.’ In dit deel komen heel wat thema’s aan bod: sport op school, syfilis, de bewaking van de zalen waarin de nationaalsocialisten vergaderden en waar steevast marxisten opdaagden om de zaak te boycotten, bewondering voor de structuur en de macht van de katholieke kerk, de Franse bezetting van het Ruhrgebied, de mogelijke kandidaten om bondgenootschappen mee af te sluiten, de vakbonden en nog veel meer. Het vlotste hoofdstuk is ‘Worstelen met het rode front’.

Houden

Philip Vermoortel
23-06-2023

CITATEN (Citaten uit de inleidingen staan in groen)

BOEKDEEL I

23: de door de Joodse pers bedreven kwaadaardige legendevoorming over mijn persoon

31: De Joodse huisarts bevestigde later dat hij nooit zo'n zorgzame zoon als Adolf had meegemaakt. Hitler op zijn beurt waardeerde de arts zeer, na de Anschluss van Oostenrijk zorgde hij ervoor dat hij veilig naar Amerika kon vertrekken.

32: *Gelijk bloed hoort in een gemeenschappelijk rijk.*

35: Zijn wij [= Oostenrijkers] soms anders dan alle andere Duitsers?

Horen wij soms niet allemaal bij elkaar?

41: Deze ontwikkeling verliep bij mij zo snel dat ik al op mijn vijftiende het verschil door had gekregen tussen dynastiek *patriottisme* en volks *nationalisme*; en ik wilde toen al alleen dat laatste.

43: In het noorden en het zuiden vrat het vreemde volkerengif het lichaam aan van ons volksdom, en zelfs Wenen werd zienderogen meer en meer een niet-Duitse stad. De 'aartshertogen' werden waar dat maar mogelijk was steeds Tsjechischer, en het was de vuist van de godin van eeuwig recht en onverbiddelijke vergelding die uitgerekend de dodelijkste vijand van het Oostenrijkse Duitserdom, aartshertog Franz Ferdinand, liet vellen door de kogels die hij zelf had meehelpen te gieten. Hij was namelijk de beschermheer van de van bovenaf bevorderde slavisering van Oostenrijk!

45: In mijn dertiende jaar verloor ik heel plotseling mijn vader.

46: Twee jaar later maakte de dood van mijn moeder aan alle mooie plannen een onverhoeds einde.

49: Volgens verschillende bronnen las Hitler in deze jaren heel veel, maar uitsluitend non-fictie. [...] Dankzij zijn uitstekende geheugen deed hij een grote feitenkennis op.

51: Overigens spreekt Hitler consequent van 'marxisme', omdat hij sociaaldemocraten en communisten over één kam scheert. Het begrip 'socialisme' reserveerde hij voor zijn eigen partij: de nationaalsocialisten.

55: Dat dank ik aan die tijd, dat ik hard geworden ben en hard kan zijn.

62-63: Thuis zijn er vaak vrouw en kinderen. Vaak raken ook die door dit leven aangestoken, zeker wanneer de man op zichzelf goed voor hen is, op zijn manier zelfs van hen houdt. Dan verdoen ze gezamenlijk het weekloon thuis in twee, drie dagen; er wordt gegeten en gedronken zolang er geld is, en de laatste dagen lijden ze eveneens gezamenlijk honger. Dan sluipt de vrouw bij de burens en in de omgeving rond, leent het een en ander, maakt kleine schulden bij de kruidenier, en probeert het zo de nare laatste dagen van de week uit te zingen. 's Middags zitten ze allemaal bij elkaar voor een karig maal, soms is er helemaal niets, en wachten ze op de volgende betaaldag, ze praten erover, maken plannen, en al hongerend dromen ze alweer over het komende geluk.

Zo worden de kleine kinderen in hun vroegste jeugd met deze ellende vertrouwd gemaakt.

Maar het loopt verkeerd af wanneer de man van begin af aan zijn eigen weg gaat en de vrouw, juist vanwege de kinderen, daartegen optreedt. Dan krijg je ruzie en strijd, en naarmate de man van de vrouw vervreemdt, komt hij dichterbij de alcohol. Elke zaterdag is hij nu dronken en uit overlevingsdrang voor zichzelf en haar kinderen vecht de vrouw om de paar duiten die ze hem, meestal ook nog eens op de weg van de fabriek naar de kroeg, moet ontfutselen. Komt hij uiteindelijk op zondag of maandag 's nachts thuis, bruut en dronken, maar steevast de laatste cent kwijt, dan spelen zich vaak erbarmelijke taferelen af.

Honderden voorbeelden heb ik van dit alles meegemaakt, eerst walgend of ook wel verontwaardigd, om later de hele tragiek van [63] dit lijden te begrijpen, de diepere oorzaken te doorzien.

Ongelukkige slachtoffers van slechte omstandigheden.

Bijna nog treuriger waren indertijd de woonomstandigheden. De woonellende van de ongeschoolde Weense arbeiders was verschrikkelijk. Ik huiver nog steeds wanneer ik aan deze gruwelijke woonholten denk, aan logementen en woonkazernes, aan die beklemmende beelden van afval, weezinwekkende vuiligheid en narigheid.

64: Al tijdens mijn Weense bestaansstrijd was me duidelijk geworden dat

Sociale actie nooit ofte nimmer even belachelijke als doelloze liefdadigheidsonzin als taak moet zien, maar juist het opruimen uit de inrichting van ons economische en culturele leven van zulke fundamentele gebreken, die tot ontaarding van individuen moeten of in elk geval kunnen leiden.

65: Hoevelen begrijpen dat de talloze bij elkaar opgetelde individuele herinneringen aan de grootheid van het vaderland, de natie, op alle gebieden van het culturele en kunstzinnige leven hun de gerechtvaardigde trots bezorgen tot zo'n begenadigd volk te mogen behoren?

66-67: Stel je eens het volgende voor:

In een kelderhuis, bestaande uit twee bedompte kamers, woont een zevenhoofdig arbeidersgezin. Onder de vijf kinderen ook een jongen van, laten we aannemen, drie. Op deze leeftijd dringen bij een kind de eerste indrukken tot het bewustzijn door. Bij begaafde mensen vind je nog tot op hoge leeftijd sporen van herinneringen uit deze tijd. Alleen al de krapte en overladenheid van de ruimte zorgen voor ongunstige omstandigheden. Op deze manier zal heel vaak ruzie en strijd ontstaan. De mensen leven namelijk niet met elkaar, maar verdrukken elkaar. Ieder meningsverschil, hoe klein ook, dat in een ruimere woning al door je even af te zonderen kan worden gladgestreken, zich aldus vanzelf oplost, leidt hier tot een eindeloze nare ruzie. Bij de kinderen is dit natuurlijk nog te verdragen; ze ruziën in zulke omstandigheden nu eenmaal altijd en vergeten het onder elkaar weer snel en helemaal. Maar wanneer deze strijd tussen de ouders zelf wordt uitgevochten, en nog wel bijna dagelijks, op manieren die aan innerlijke grofheid vaak werkelijk niets te wensen overlaten, dan moeten, hoe langzaam ook, op den duur de gevolgen van zulk aanschouwelijk onderwijs bij de kleintjes te zien zijn. Hoe de gevolgen moeten zijn wanneer bij deze wederzijdse twist de vader grof geweld tegen de moeder gaat gebruiken, het in bedronken toestand tot mishandelingen komt, kan wie zulke kringen niet kent zich amper voorstellen. Op zijn zesde vermoedt de kleine, beklagenswaardige jongen dingen die ook een volwassene slechts afgrijzen bezorgen. Moreel vergiftigd, lichamelijk ondervoed, het arme hoofdje onder de luizen; zo belandt de jonge 'staatsburger' op de lagere school. Dat het met hangen en wurgen tot lezen en schrijven komt, is zo'n beetje alles. Van thuis leren kan geen sprake zijn. Integendeel. Vader en moeder praten immers zelf, met de kinderen erbij, op een niet te beschrijven manier over onderwijzers en school, hebben eerder de neiging [67] iedere onbeschoftheid te uiten dan hun kleine spruit over de knie te leggen en tot rede te brengen. Wat het kereltje verder allemaal thuis hoort, leidt ook niet tot meer achting voor de brave medemensen. Niets goeds aan de mensheid blijft hier overeind, geen instelling blijft onaangevochten; vanaf de onderwijzer tot en met de top van de staat, of het nu om religie gaat of om moraal op zichzelf, om de staat of de samenleving, het maakt niet uit, het wordt allemaal beschimpt, op de ordinairste manier door het vuil van de laagste mentaliteit gesleurd. Wanneer de jongeman op zijn veertiende van school gaat, is al nauwelijks meer uit te maken wat het meest aan hem opvalt: de ongelooflijke domheid, wat echte kennis en kunde betreft, of de barre brutaliteit van zijn optreden, verbonden met een op deze leeftijd al zo groot gebrek aan moraal dat je de haren te berge konden rijzen.

Maar welke plaats kan deze figuur, voor wie nu al vrijwel niets meer heilig is, die duidelijk niets groots heeft leren kennen maar omgekeerd iedere laagheid van het leven door en door kent, innemen in het leven waaraan hij nu weldra gaat beginnen?

Het kind van drie is inmiddels een vijftienjarige verachter van ieder gezag geworden. Afgezien van vuiligheid en narigheid heeft de jongeman nog niets leren kennen wat hem tot enige hogere geestdrift had kunnen aanzetten.

Terwijl hij nu pas op de hogere school van dit bestaan komt.

Terwijl nu hetzelfde leven begint dat hij al zijn kinderjaren van zijn vader in zich heeft opgenomen. Terwijl hij nu rondzwerft en God weet hoe laat thuiskomt, voor de variatie ook zelf nog het vervallen wezen slaat dat ooit zijn moeder was, God en de wereld vervloekt, en uiteindelijk om een of andere bijzondere reden wordt veroordeeld en naar een jeugdgevangenis gestuurd.

Daar ondergaat hij de laatste bewerking.

En dan zijn de brave burgerlijke medemensen heel verbaasd over het gebrek aan 'nationale geestdrift' bij deze jonge 'staatsburger'!

68: *De kwestie van het 'nationaliseren' van een volk is in eerste instantie mede een kwestie van het scheppen van gezonde sociale omstandigheden als fundament voor een opleidingsmogelijkheid van het individu.*

69: Natuurlijk wijdde ik me ook vol vuur aan mijn liefde voor de bouwkunst. Die leek me naast de muziek de koningin van de kunsten [...].

72: Dat ze [= de sociaaldemocratie] strijd voerde voor algemeen en geheim kiesrecht, deed me innerlijk plezier. Mijn verstand zei me toen namelijk al dat dit tot een verzwakking van het door mij zo gehate Habsburger-bewind moest leiden.

72: Hoe meer de spraakwirwar ook het parlement aantastte en afbrak, moest het uur van het uiteenvallen van dit Babylonische Rijk naderbij komen, maar daarmee ook het uur van vrijheid voor mijn Duits-Oostenrijkse volk. Alleen zo kon het ooit weer tot aansluiting bij het oude moederland komen.

76-77: Evenals de vrouw bij wie wat de ziel ondervindt niet zozeer door [77] argumenten van de abstracte redenering wordt bepaald [...] houdt ook de massa meer van de heerser dan van wie smeekt, en voelt zich innerlijk meer bevredigd door een leer die geen andere naast zich dult dan door het toelaten van liberale vrijheid [...].

81: De termen volksdom, volkslichaam en volksgemeenschap waren destijds gangbaar, óók bij links.

85: Alleen kennis van het Jodendom biedt de sleutel tot begrip van de diepe en dus werkelijke bedoelingen van de sociaaldemocratie.

86: Op de *Realschule* leerde ik wel een Joodse knaap kennen die door ons allen behoedzaam werd bejegend, maar alleen omdat wij hem [...] niet bijster vertrouwden; ik en de anderen hadden daarbij geen bepaalde gedachte.

86: Van het bestaan van stelselmatige Jodenhaat had ik nog helemaal geen idee.

87: Nog zag ik bij de Jood alleen de godsdienst [...]. Daarom leek me de toon die vooral de antisemitische Weense pers aansloeg de culturele traditie van een groot volk onwaardig.

89: Met de scherp antisemitische toon [van het *Volksblatt*] was ik het niet eens, maar toch las ik nu en dan argumenten die me enigszins aan het denken zetten.

90: Zoals altijd in zulke gevallen begon ik te proberen mijn twijfel via boeken weg te nemen. Ik schafte destijds voor een paar cent de eerste antisemitische brochures van mijn leven aan.

91: Later werd ik door de lucht van deze kaftandragers [= Joden] soms onwel.

92: Het was in mijn ogen zeer belastend voor het Jodendom toen ik erachter kwam hoe actief het was in de pers, de kunst, de literatuur en het theater.

100: Daarom denk ik inmiddels in de geest van de almachtige schepper te handelen: *door mij tegen de Jood te verweren, strijd ik voor het werk van de Heer.*

101: Hij stelt vast dat het parlementaire systeem ongeschikt is om een staat effectief en doelgericht te besturen [...].

103: Hij zag democratie en parlementarisme als de symptomen van decadentie en ondergang.

104: Na zijn Weense jaren was Hitler – naar eigen zeggen – overtuigd antidemocratisch, antiparlementair en antisemiet. Ook zag hij zichzelf als een sociaal bewogen politicus. Een goed politicus moet bovendien onnodige conflicten met kerken zien te vermijden. [...] Hitler had persoonlijk een diepe minachting voor het geloof, maar als politicus beseftte hij dat het niet verstandig was de invloedrijke clerus tegen zich in het harnas te jagen.

107: Ik zal het nog uitgebreid over dit soort parlamentswantsen hebben.

109: tien miljoen mensen [= het Duitserdom in Oostenrijk] [...] vijftigmiljoenstaat [= de Oostenrijkse bevolking]

110: Afgezien van de kitsch van de jongere kunstontwikkeling met een productie waartoe zonder meer beslist ook een negervolk in staat was geweest, was alleen de Duitser de bezitter en ook de verspreider van de ware kunstzin.

115: het parlement ofwel, zoals het in Oostenrijk heette, de Rijksraad

116: Ik had het parlement altijd al gehaat, zij het absoluut niet als instituut op zichzelf. [...] het idee van een of andere dictatuur zou mij [...] een misdaad tegen de vrijheid en tegen iedere logica hebben geleken. [Hitler bewonderde het Engelse parlement, maar haatte het Oostenrijkse omdat het, samen met de keizer in zijn ogen werkte aan de ‘ontduitsing’ van de staat.]

120: Is niet elke geniale daad op deze wereld het zichtbare protest van het genie tegen de traagheid van de massa?

121: Geloof men soms dat de vooruitgang op deze wereld voortkomt uit de hersenen van meerderheden en niet uit de hoofden van individuen?

122-123: Kijk toch eens naar zo'n politieke struikrover [= parlementariër], hoe bezorgd hij voor elke verrichting de toestemming van de meerderheid afbedelt, om zich zo van de nodige handlangers te verzekeren en daarmee [123] steevast de verantwoordelijkheid te kunnen afschuiven.

123: En net zomin als honderd leeghoofden één wijze opleveren, komt er uit honderd lafaards een heldhaftig besluit.

127: Je moet deze infame Joodse manier van doen, om eerlijke mensen opeens en als bij toverslag van talloze kanten tegelijk uit de vuilnisbak de laagste laster en onttering over de schone kleren te gieten, bestuderen om het hele gevaar van deze persploerten op de juiste waarde te kunnen schatten.

131: Het is niet het doel van onze huidige parlementaire democratie om zeg een vergadering van wijzen te vormen, maar juist om een schare geestelijk afhankelijke nullen bij elkaar te brengen [...].

132: Alleen de Jood kan een instelling prijzen die net als hijzelf vuil en onwaar is.

Hiertegenover staat de waarachtige Germaanse democratie met de vrije verkiezing van de leider die verplicht is alle verantwoordelijkheid voor zijn doen en laten volledig op zich te nemen.

133: Vooral sinds aartshertog Franz Ferdinand door zijn troonopvolgerschap een zekere invloed begon te krijgen, kwam er een systeem in de van boven naar onder uitgevoerde tsjechisering. Met alle enigszins mogelijke middelen probeerde deze toekomstige heerser van de dubbelmonarchie de ontduitsing in de hand te werken of die zelfs te bevorderen, maar in elk geval te dekken.

134: deze nieuwe Habsburger, wiens gezin alleen nog Tsjechisch sprak

137: maar men moet niet voor illegale middelen terugschrikken wanneer ook de onderdrukker zulke middelen aanwendt

147: De massabijsenkomst, de enige weg voor werkelijk doeltreffende, want direct persoonlijke beïnvloeding

148: Maar de enige macht die de grote historische lawines van religieuze en politieke aard aan het rollen bracht, was sinds onheuglijke tijden de toverkracht van het gesproken woord.

148: Het lot van volkeren kan alleen door een storm van gloeiende hartstocht worden gekeerd, hartstocht opwekken kan alleen wie zelf hartstocht in zijn binnenste heeft.

150: Zodra het huis Habsburg definitief had besloten Oostenrijk om te vormen tot een Slavische staat

157: zo'n Ephialtes

160: De kunst van alle werkelijk grote volksleiders uit alle tijden bestaat er toch al in de eerste plaats uit de aandacht van een volk niet te versplinteren maar steeds op één enkele tegenstander te concentreren.

161: Het antisemitisme van de nieuwe beweging was in plaats van op raciaal inzicht op religieuze denkbepelden gebaseerd.

166: Het Duits van mijn jeugd was het dialect dat ook Neder-Beieren spreekt; het lukte me niet het te vergeten en ook niet het Weense jargon te leren. Hoe langer ik in deze stad verbleef, hoe meer nam mijn haat toe tegen de vreemde volkenmengeling die dit oude Duitse cultuuroord begon aan te vreten. [Zie ook 174 onderaan]

166: Omdat mijn hart nooit voor een Oostenrijkse monarchie klopte, maar altijd alleen voor een Duits Rijk, kon ik het uur van het afbrokkelen van deze staat slechts als het begin beschouwen van de bevrijding van de Duitse natie.

166: mijn vurigste hartenwens [...]: de aansluiting van mijn geliefde geboortegrond bij het gemeenschappelijke vaderland, het Duitse Rijk.

169: Het waren ook de centrale onderwerpen van Hitlers ongepubliceerde *Tweede Boek* uit 1928.

169: de autoriteiten zochten hem al sinds 1909 vanwege het ontwijken van zijn militaire dienstplicht

170: Hitlers inschatting dat Duitsland zich verbonden had met een zwakke bondgenoot [= Oostenrijk-Hongarije] was juist. Dat was gevaarlijk omdat deze bondgenoot wél in staat was om Duitsland in een oorlog mee te sleuren. Dat is ook wat er in de zomer van 1914 gebeurde. Twee zwakke landen – Oostenrijk en Servië – lieten hun conflict escaleren omdat ze allebei wisten dat ze door een sterke mogendheid – Duitsland en Rusland – werden gesteund.

172: De gedroomde bondgenoot is Groot-Brittannië

173: Hitler bleef tot ver in 1941 dromen van een Brits-Duits verbond gericht tegen de Sovjet-Unie.

176: de Triple Alliantie [= Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Italië]

178: Quirinaal en Weense Hofburg [Quirinaal als pars pro toto voor Italië]

180: Anders is het wanneer de mens gaat proberen zijn aantal te beperken. [...] Hij weet het beter dan deze gruwelijke koningin van alle wijsheid. Hij beperkt niet het voortbestaan van het individu maar juist de voortplanting zelf. Hij, die nu eenmaal altijd alleen zichzelf en nooit het ras ziet, vindt dit menselijker en rechtvaardiger dan de omgekeerde weg. Maar helaas zijn nu ook de gevolgen omgekeerd.

180-181: het vanzelfsprekende verlangen [...] om ook het zwakste, zelfs het ziekste tot elke prijs te 'redden', waarmee de [181] kiem wordt gelegd voor een nakomelingschap die steeds ellendiger moet worden, hoe langer deze bespotting van de natuur en de wil daarvan aanhoudt.

183: Hier gebruikt Hitler voor eerste de term *lebensraum*

187: wat je goedschiks wordt geweigerd, moet je met de vuist nemen

188: Voor Duitsland lag daarom de enige mogelijkheid om een gezonde grondpolitiek door te voeren slechts in het verwerven van nieuw land in Europa zelf.

188: Wilde men in Europa grond en bodem, dan kon dat in het algemeen slechts ten koste van Rusland gebeuren

189: Voor zo'n politiek was er in Europa evenwel slechts één bondgenoot: Engeland.

190: Hitler suggereert dat Duitsland in 1904 Rusland had moeten aanvallen. Dan zou het in 1907 wellicht niet tot een Frans-Brits-Russisch verdrag zijn gekomen.

194: Ik herinner me nog goed hoe verbaasd bij mijn kameraden de gezichten waren toen wij in Vlaanderen persoonlijk tegenover de tommy's kwamen te staan. Al na de eerste dagen op het slagveld begon in de hersenen van iedereen de overtuiging te gloren dat deze Schotten niet bepaald overeenstemden met degenen die men ons in humoristische bladen en persberichten had willen voorspiegelen.

Ik ben toen voor het eerste gaan nadenken over de doelmatigheid van de propagandavorm.

197: Maar het internationale Joodse wereldkapitaal had deze lokmiddelen nodig om het lang gekoesterde plan te kunnen uitvoeren tot vernietiging van Duitsland [...].

199: De Joodse staat was nooit op zichzelf ruimtelijk begrensd, maar universeel onbegrensd wat betreft ruimte, zij het beperkt tot de optelsom van een ras.

201: Stel je je evenwel de vraag wat de krachten om een staat te vormen of ook maar te behouden eigenlijk zijn, kun je ze onder één noemer samenvatten: het vermogen en de wil van het individu zich op te offeren voor het collectief.

204: In de jaren 1913 en 1914 heb ik dan ook voor de eerste keer in diverse kringen, die tegenwoordig voor een deel trouw aan de beweging zijn, de overtuiging uitgesproken dat het probleem van de toekomst van de Duitse natie het probleem van de vernietiging van het marxisme is.

206: Als sociaal darwinist stond Hitler uitgesproken positief ten opzichte van het verschijnsel oorlog. [...] Dergelijke gedachten waren populair in brede kring.

206: Als drager van het IJzeren Kruis Eerste Klasse hoefde hij zich trouwens niet te schamen voor zijn oorlogsverleden. Slechts weinig gewone soldaten kregen deze hoge onderscheiding.

208: *Mein Kampf* is geen geschiedenisboek maar propaganda.

210: Maar Webers kritische kanttekeningen doen niets af aan het feit dat Hitler vier jaar vrijwel onafgebroken aan het front was. Hij was onder meer actief bij Ieper, de Somme, Vimy en aan de Marne. Bovendien werd hij tweemaal onderscheiden met het IJzeren Kruis en raakte hij enige malen zwaargewond. Met name het IJzeren Kruis Eerste Klasse was voor een gewone soldaat een tamelijk zeldzame onderscheiding. Hitler maakt er geen melding van in *Mein Kampf*. Valse bescheidenheid?

213: De grootste Slavenvriend [= Franz Ferdinand] viel onder de kogels van Slavische fanatici.

218: En vervolgens kwam ten slotte een vochtige koude nacht in Vlaanderen waar we zwijgend doorheen marcheerden [...].

223: Nu had het moment gekomen moeten zijn om op te treden tegen heel de club van deze Joodse volksvergiftigers. Nu had men korte metten met hen moeten maken, zonder de minste consideratie voor eventueel ontzettend geschreeuw, of wat nog beter was geweest, zonder medelijden met al het gejammer.

238: Het begripsniveau van de grote massa is slechts zeer beperkt, het inzicht klein, maar de vergeetachtigheid juist groot.

245: Net als veel andere Duitsers geloofde hij vurig in de dolkstootlegende: door de verraderlijke activiteiten van socialisten en Joden was het thuisfront ingestort, waarop de legerleiding zich gedwongen zag de strijd op te geven.

251: op een plaats waar ik door een toevallig schot van iedere neger kon worden neergeknald

256: Bijna iedere klerk een Jood en iedere Jood een klerk.

266: De borende pijn in mijn oogkassen nam af [...] maar dat ik ooit weer zou kunnen tekenen, mocht ik niet meer hopen

268: Toespeling op het epigram van Simonides over de bij Thermopylae gesneuvelde Spartanen.

269: Met de Jood valt geen compromis te sluiten, alleen het harde het een of het ander.

273: Hitler viel op als een vlijtige en vlotte leerling. [...] Joden vormden geen godsdienst maar een ras en moesten uit Duitsland worden verdreven, niet met geweld en pogroms maar met wettelijke maatregelen. [...] Het was in het roerige naoorlogse München dat Hitlers antisemitisme definitief vorm kreeg.

285: Eckart was een overtuigd antisemiet en zou een grote invloed op Hitler uitoefenen. [...] Hitler droeg *Mein Kampf* aan hem op.

290: Omdat ik iedere ochtend vroeg al voor vijf uur wakker pleegde te worden, had ik me het spelletje aangewend voor de muisjes die zich in de kleine kamer vermaakten een paar stukjes harde broodresten of -korsten op de grond te leggen en dan te kijken hoe de koddige diertjes op deze paar lekkere hapjes afstormden. Ik had in mijn leven al zo veel gebrek gekend dat ik me de honger en daarmee ook het plezier van de kleine wezens maar al te goed kon voorstellen.

293: Ik heb altijd al een instinctieve afkeer gehad jegens mensen die van alles beginnen, zonder vervolgens iets af te maken.

297: Ironisch genoeg was het de Joodse auteur Max Nordau die met zijn internationale bestseller *Entartung* (1892) het begrip populair maakte.

298: Wanneer politici zich kunnen verschuilen achter een meerderheidsbesluit, dan neemt niemand meer individuele verantwoordelijkheid, aldus Hitler.

299: Helemaal onterecht is Hitlers kritiek niet; niemand minder dan Henry Kissinger omschreef de politiek van het keizerrijk als een 'intellectual vacuum'.

308: hij [= Schopenhauer] noemde hen [= de Joden] 'de grote meesters van de leugen'

311: Bismarck onderhield nauwe banden met de Joodse bankier Gerson von Bleichröder.

318: heel jammer in een tijd waarin wijsheid niets en de meerderheid alles is

320: het slavenjuk van het internationale kapitaal en de meesters daarvan, de Joden

322: Pas dan zal hij de fundamentele noodzaak van de heerschappij van de natuur goed begrijpen en beseffen hoezeer ook zijn bestaan is onderworpen aan deze wetten van de eeuwige strijd en het streven naar het hogere.

331: Daarom moet heel de opvoeding erop worden gericht de vrije tijd van de jongen voor een nuttige staling van zijn lichaam te gebruiken. Hij heeft niet het recht in deze jaren ledig rond te hangen, straten en bioscopen onveilig te maken, maar moet na zijn andere dagelijkse bezigheden het jonge lichaam stalen en hard maken, zodat het leven hem later niet te zwak zal vinden.

333: De eis dat gebrekkige mensen het voortbrengen van andere even gebrekkige nakomelingen onmogelijk moet worden gemaakt, is een van heel gezond verstand en houdt bij een systematische doorvoering de meest humane daad van de mensheid in.

339: Revoluties hebben dan ook niet als zin en doel heel het gebouw neer te halen, maar juist om slecht ingevoegde of misplaatste rommel te verwijderen en vanaf de dan vrijgekomen gezonde plek verder- en voort te bouwen.

345: Terwijl de beide confessies in Azië en Afrika zendingswerk bleven verrichten [...] (een activiteit die in vergelijking met de opmars van vooral het mohammedaanse geloof slechts heel bescheiden resultaten boekte), verliezen ze in Europa zelf miljoenen en nog eens miljoenen van hun eigen lidmaten [...].

348: Houston Stewart Chamberlain [Hitler was een groot bewonderaar van deze Brits-Duitse auteur, zie ook hfst. I/11.](#) [Zie ook 485 en 555]

348: Oxenstierna

349-350: Zouden vandaag de dagen op de Vlaamse vlaktes kunnen opengaan, dan zouden daaruit de bebloede aanklagers opstaan, honderdduizenden van de beste jonge Duit-[350]ers, die door de gewetenloosheid van deze parlementaire misdadigers slecht en half voorbereid de dood in de armen werden gedreven; zij en miljoenen verminkten en doden heeft het vaderland verloren, enkel en alleen om voor een paar honderd volksbedriegers politieke zwendel, chantage of zelfs het opdreunen van doctrinaire theorieën mogelijk te maken.

Terwijl het Jodendom via zijn marxistische en democratische pers in heel de wereld de leugen van het Duitse 'militarisme' verkondigde en Duitsland zo met alle middelen probeerde de schuld te geven, weigerden deze zelfde partijen iedere omvattende vorming van de Duitse volkskracht.

358: een internationale verbroedering tussen negers, Duitsers

[362: delen van dit hoofdstuk \[= Volk en ras\] \[werden\] massaal als brochure \[...\] verspreid, onder meer voor gebruik in het onderwijs.](#)

[362: Hitlers opvattingen waren bepaald niet uniek, ze waren wijdverbreid bij grote delen van de rechtse opinie. Wél uniek was het feit dat Hitler als rijkskanselier na 1933 deze ideeën kon omzetten in beleid dat leidde tot de Tweede Wereldoorlog en de vervolging en vernietiging van de Europese Joden.](#)

[363: Dat de Joden ontkenden dat ze een ras waren, maar een religieuze gemeenschap vormden, maakte op Hitler weinig indruk. Hij beschouwde deze ontkenning juist als een typisch voorbeeld van Joodse 'leugenachtigheid'. Overigens was Hitler ook in eigen kring een uitzondering; de meeste antisemieten beschouwden de Joden als een volk of een religie, niet als een ras.](#)

[364: Hitler was vooral een groot bewonderaar van de Griekse Oudheid. In de architectuur en beeldende kunst van het Derde Rijk is deze invloed heel goed zichtbaar.](#)

[365: Typerend is Hitlers waardering voor Gustav Mahler \[ook een Jood\] als *dirigent*, terwijl hij een grote afkeer had van zijn composities. Dit standpunt ontleende Hitler aan het beruchte en veelgelezen geschrift van Richard Wagner: *Das Judenthum in der Musik*.](#)

[366: De beruchte antisemitische film *Jud Süß* uit 1940 van Veit Harlan, heeft de opkomst en ondergang van een 'hof-Jood' \[= Joden die de Duitse vorsten leningen verschaften en zo politieke macht verwierven\] als onderwerp.](#)

[367: Daarom zag Hitler de latere veldtocht tegen de Sovjet-Unie van 1941 niet als een gewone oorlog maar als een kruistocht. Een ideologische oorlog tegen het marxisme, het Joodse complot en de minderwaardige Slavische bevolking van de Sovjet-Unie.](#)

371: Al helemaal ervan afgezien dat de mens de natuur nog in niet één opzicht heeft overwonnen, maar hoogstens het een of andere tipje van haar enorme, reusachtige sluier van eeuwige raadsels en geheimen heeft beetgepakt en proberen op te lichten, dat hij in feite niets 'uitvindt' maar alles slechts ontdekt [...].

373: Wie wil leven, moet dus strijden, en wie niet wil vechten op deze wereld van eeuwige twist, verdient het leven niet.

388: Als essentieel kenmerk bij het beoordelen wat de positie is van het Jodendom in de zaak van de menselijke cultuur moet je steeds voor ogen houden dat er nooit een Joodse kunst was en dienovereenkomstig ook tegenwoordig niet is; dat vooral de beide koninginnen van alle kunsten, architectuur en muziek, niets oorspronkelijks aan het Jodendom te danken hebben. Wat hij op kunstgebied presteert, is verbastering dan wel geestelijke diefstal.

392: Daarom werd Christus natuurlijk vervolgens aan het kruis geslagen

411: Joden waren het en zijn het die de neger aan de Rijn brengen, steeds met dezelfde bijbedoeling en het duidelijke doel door de aldus onvermijdelijk optredende verbastering het door hen gehate

blanke ras te verwoesten, dat van de culturele en politieke hoogte ervan neer te smijten en zelf op te klimmen tot meester ervan.

415: In augustus 1914 stormde daarom ook geen volk dat vastbesloten was aan te vallen het slagveld op, het volgde slechts het laatste opflakkeren van de nationale drang tot zelfbehoud tegenover de voortschrijdende pacifistisch-marxistische verlamming van ons volkslichaam.

418: Ook de doelgroep was duidelijk. De partij 'moet de door leed gekwelden en rustelozen, de ongelukkigen en de ontevreden verenigen, en ze mag vooral niet op de oppervlakte van het volkslichaam drijven, maar moet in de bodem daarvan wortelen'.

419: Persoonlijk had hij diepe minachting voor het christendom, maar hij wilde geen onrust onder de bevolking en geen conflict met de kerken.

434: Maar op de duizend redenaars is er misschien slechts één die het klaarspeelt tegelijk voor bankwerkers en hoogleraren te spreken in een vorm die niet alleen is aangepast aan het bevattingsvermogen van beide partijen, maar ook beide partijen effectief bevredigt of zelfs in een laaiende storm van bijval meesleept.

436: De jonge beweging is qua wezen en interne organisatie antiparlementair [...].

449: Daarbij pasten enkel naturen [...] die je misschien het beste zo kunt aanduiden: rap als windhonden, taai als leer en hard als Krupp-staal.

BOEKDEEL II

468: In het tweede deel vergelijkt Hitler het partijprogramma met een religie. [...] Zijn ambitie was dat het nationaalsocialisme de plaats van godsdienst in de samenleving en in de persoonlijke beleving van de Duitsers zou overnemen.

475: Misschien zijn er ook wel een paar mensen die zichzelf bevredigd voelen door zo'n heel algemene aanduiding, weet die zelfs een duidelijk, meer of minder scherp beeld van deze zielstoestand op hen over te brengen.

479: Karl Marx was werkelijk slechts de *ene man* onder de miljoenen, die uit het moeras van een langzaam vervallende wereld met de zekere blik van de profeet de belangrijkste gifstoffen herkende, pakte, en er vervolgens, als een zwarte kunstenaar, een geconcentreerde oplossing van maakte, om sneller het onafhankelijke bestaan van vrije naties op deze aarde te vernietigen. Dit alles om zijn ras te dienen.

480: een verbasterde en vernegerde wereld

480: Menselijke cultuur en beschaving zijn in ons werelddeel onafscheidelijk gebonden aan de aanwezigheid van de Ariër.

482: Een rassenbewuste staat én beter onderwijs moeten Duitsland lichamelijk en geestelijk weerbaar maken als voorbereiding op de onvermijdelijke volgende oorlog. Fragmenten uit dit hoofdstuk zijn samen met delen van I/11 [= Volk en ras] in een brochure verschenen onder de titel *Volk und Rasse* (1936). Ze vormen feitelijk de kern van de nationaalsocialistische ideologie én van het beleid van na 1933.

484: Samen met I/11 vormt dit hoofdstuk de kern van de raciale politiek zoals die na 1933 in de praktijk werd gebracht en uiteindelijk leidde tot vervolging en uitroeiing van miljoenen Joden, 400.000 sterilisaties en euthanasie op ruim 70.000 weerloze invaliden en geesteszieken, onder wie circa 5.000 kinderen. Dit hoofdstuk was ook het uitgangspunt voor de onderwijspolitiek en het sportbeleid van het Derde Rijk.

484-485: Hitler knoopt met zijn opmerkingen over natie en taal aan bij de aartsvaders van het Duitse nationalisme zoals Herder. Deze zagen taal [485] als de basis voor een natie. [...] [Maar] niet de taal maar het ras is de basis van het natiegevoel, aldus Hitler.

[...]

Na het veroveren van levensraum in Oost-Europa zou de bevolking aldaar grotendeels moeten verdwijnen en zouden 'Germanen' hun plaats innemen. Himmler zou dit proces in het beruchte *Generalplan Ost* in de oorlogsjaren tot in de kleinste details uitwerken.

487: Na 1918 ontstond in veel landen een prille verzorgingsstaat, maar de betaalbaarheid was een probleem. Om de kosten te beperken leek sterilisatie een goede oplossing. In de Verenigde Staten en Scandinavië werd sterilisatie tot in de jaren zeventig breed toegepast.

488-489: Het medisch keuren van het aanstaande bruidspaar was een wijdverbreid idee. In een aantal Amerikaanse staten was dit wettelijk geregeld, maar ook in progressieve voorlichtende boeken zoals *Het volkomen huwelijk* werd hier-[489]voor gepleit. In september 1935 werd in de Neurenberger wetten het huwelijk tussen Joden en niet-Joden verboden en in oktober volgde het *Ehegesundheitsgesetz* waarbij een gezondheidsattest verplicht werd gesteld.

489: Door het klagen van het thuisfront daalde het moreel van de fronttroepen, volgens Hitler een van de voornaamste redenen waarom Duitsland de oorlog verloor.

489-490: Het feit dat [490] Hitler zelf geen enkele buitenlandse taal sprak zal aan deze geringe waardering voor het taalonderwijs niet vreemd zijn geweest.

490: Hitler was een groot bewonderaar van de Oudheid en zag de Germanen als de afstammelingen van de Griekse Oudheid.

490-491: Selectie van elites mag niet meer op basis van afkomst en rijkdom van de [491] ouders plaatsvinden, maar uitsluitend op basis van talent.

491: Juist het idealisme zou Duitsland sterker maken dan zijn vijanden, ook al waren sommige van deze vijanden in materieel opzicht superieur.

495: Maar het is een nauwelijks voorstelbare denkfout om te menen dat, laten we zeggen, een neger of een Chinees een Germaan wordt omdat hij Duits leert en bereid is voortaan de Duitse taal te spreken en bijvoorbeeld aan een Duitse politieke partij zijn stem te geven. [Dat is voor Hitler het begin van de verbastering en dus ontgermanisering.]

495: Omdat volksdom, liever gezegd ras, niet in taal ligt maar in bloed, zou je pas dan van een germanisering van een volk kunnen spreken wanneer het zou lukken door zo'n proces het bloed van de verliezers te veranderen. Maar dit is onmogelijk.

499: als zeg de Eskimo

501: negerstam/negers

506-507: Ze [= de natuur] houdt niet erg van bastaards. Vooral de eerste producten van zulke kruisingen, zeg in het derde, vierde, vijfde [507] geslacht, hebben het zwaar te verduren.

507: *In talloze gevallen waarbij het ras standhoudt, stort de bastaard in.* Daarin is de correctie van de natuur te zien.

507: Zou bijvoorbeeld in een bepaald ras door één individu een verbinding worden aangegaan met een raciaal inferieure, dan was het gevolg eerst een daling van het niveau als zodanig; maar verder een verzwakking van de nakomelingschap ten opzichte van de raciaal onvermengd gebleven omgeving.

507: [...] bij de onderlinge strijd om het bestaan [zou] het mengproduct het onderspit delven, zolang nog een hoger staande onvermengd gebleven raseenheid als tegenstander voorhanden is.

509: Wie niet wil dat de aarde deze toestand tegemoetgaat, moet zich bekeren tot de opvatting dat het de taak is van vooral de Germaanse staten er in eerste instantie voor te zorgen dat een verdere verbastering principieel een halt wordt toegeroepen.

Ter vergelijking de Duitse tekst: Wer nicht will, daß die Erde diesem Zustand entgegengeht, muß sich zur Auffassung bekehren, daß es die Aufgabe vor allem der germanischen Staaten ist, in erster Linie dafür zu sorgen, daß einer weiteren Bastardierung grundsätzlich Einhalt geboten wird.

509: De generatie van onze huidige notoire zwakkelingen zal daartegen uiteraard meteen tekeergaan, en jammeren en klagen over inbreuken op de heiligste mensenrechten enz. *Nee, er bestaat slechts één heiligste mensenrecht, en dit recht is tegelijk de heiligste verplichting, namelijk: ervoor te zorgen dat het bloed zuiver behouden blijft, om door het bewaren van het beste mensdom een edeler ontwikkeling van deze wezens mogelijk te maken.*

509: *evenbeelden van de Heer*

509: terwijl aan de andere kant bij elke drogisterij en bij elke straathandelaar de hulpmiddelen ter vermindering van geboortes bij zelfs de gezondste ouders te koop zijn

510: onze kerken zondigen tegen het evenbeeld van de Heer

510: het geringe effect van het christelijk geloof in eigen land

510: negerzendingsposten

510: Het zou meer stroken met de bedoeling van het edelste op deze wereld wanneer onze beide christelijke kerken in plaats van de negers lastig te vallen met zending, die ze niet willen en niet begrijpen, onze Europese mensheid vriendelijk maar heel serieus zouden bijbrengen dat het voor ongezonde ouders een God welgevalliger werk is zich over een gezond en arm weeskindje te ontfemen, om dat een vader en moeder te geven, dan zelf een ziek kind, dat zichzelf en de rest van de wereld slechts ellende en leed bezorgt, ter wereld te brengen.

511: *dat er maar één schande bestaat: ondanks eigen ziekte en eigen gebreken kinderen op de wereld zetten, maar één hoogste eer: daarvan af te zien.* [Hitler klaagt hierna aan dat de staat niet goed genoeg voor families met kinderen zorgt. Ze moeten volgens hem kindergeld krijgen.]

513: Zou hetzelfde afzien [= het celibaat, het afzien van huwelijk en voortplanting] niet mogelijk zijn, wanneer in plaats ervan de waarschuwing volgde dat de constant doorwerkende erfzonde van een raciale vergiftiging eindelijk een halt moet worden toegeroepen en de almachtige Schepper wezens moet krijgen zoals Hij die zelf schiep?

Natuurlijk zal de miserabele menigte van onze huidige kleine burgers dit nooit begrijpen. Ze zullen erom lachen of hun scheve schouders ophalen en hun eeuwige uitvlucht laten horen: 'Zou op zichzelf heel mooi zijn, maar dat is toch niet uitvoerbaar!' –

Ter vergelijking de Duitse tekst: Soll der gleiche Verzicht nicht möglich sein, wenn an seine Stelle die Mahnung tritt, der dauernd fortwirkenden Erbsünde einer Rassenvergiftung endlich Einhalt zu tun und dem allmächtigen Schöpfer Wesen zu geben, wie er sie selbst erschuf?

Freilich, das jammervolle Heer unserer heutigen Spießbürger wird dies niemals verstehen. Sie werden darüber lachen oder ihre schiefen Achseln zucken und ihre ewige Ausrede herausstöhnen: »Das wäre an sich ja ganz schön, aber das läßt sich ja doch nicht machen!« –

515: *Pas op de tweede plaats komt dan het bekwamen van de geestelijke capaciteiten. [...] en pas als laatste komt wetenschappelijke scholing.*

520: Was vandaag de dag lichamelijke schoonheid niet helemaal naar de achtergrond gedrongen door ons fatterige modedegedoe, dan zou het verleiden van honderdduizenden meisjes door krombenige, weerszinwekkende Jodenbastards helemaal niet mogelijk zijn geweest. Ook dit is in het belang van de natie: dat de mooiste lichamen elkaar vinden en er aldus aan bijdragen het volksdom nieuwe schoonheid te schenken.

523-524: Tegenwoordig wordt op school niets gedaan aan het bewust ontwikkelen van goede, edele karaktertrekken. [...] *Trouw, offervaardigheid, zwijgzaamheid* zijn deugden waaraan een groot volk beslist *behoefte* heeft, en het [324] kweken en ontwikkelen daarvan op school is belangrijker dan allerlei dingen die momenteel onze leerplannen vullen.

525: Door dit gebrek aan wil en niet door het gebrek aan wapens zijn wij tegenwoordig niet in staat tot enig serieus verzet.

525: In dezelfde lijn ligt ook de tegenwoordig om zich heen grijpende lafheid om verantwoordelijkheid te nemen. Ook hier ligt de fout al bij de jeugtopvoeding, vervolgens doorspekt die heel het openbare leven om zijn onsterfelijke voltooiing te vinden in het parlementaire regeringsinstituut.

527: Dus moeten nu echt vanwege de tweeduizend mensen voor wie de kennis van deze taal [= Frans] nuttig is er achtennegentigduizend voor niets worden gekweld en waardevolle tijd offeren? Bovendien gaat het in dit geval om een taal waarvan je heus niet kunt zeggen dat die een scholing van het scherpe logische denken betekent, zoals dit zeg voor [*sic*] het Latijn geldt. [= wie es etwa auf das Lateinische zutrifft]

529: Juist bij geschiedenisonderwijs moet de stof worden verminderd. Het belangrijkste is inzicht in de grote ontwikkelingslijnen.

530: *Overigens is het de taak van een volkse staat ervoor te zorgen dat eindelijk een wereldgeschiedenis wordt geschreven waarin de rassenkwestie tot de toonaangevende plaats wordt verheven.*

531: Romeinse geschiedenis, in heel grote lijnen goed bezien, is en blijft de beste lerares, niet alleen voor onze dagen, maar stellig voor alle tijden.

534: De beste verdediging zal dan niet in zijn [= de staat] wapens zitten, maar in zijn burgers; niet vestingwallen zullen hem beschermen, maar de levende muur van mannen en vrouwen, vervuld van de hoogste vaderlandsliefde en fanatieke nationale geestdrift.

534: Systematisch moet de leerstof op grond van deze gezichtspunten worden opgebouwd, systematisch moet de opvoeding zo'n vorm krijgen dat de jonge mens bij het verlaten van zijn school geen halve pacifist, democraat of wat dan ook is, maar *helemaal een Duitser*.

535: *Maar stellig gaat deze wereld een grote omwenteling tegemoet. En de enige vraag kans slechts zijn of die tot heil van de Arische mensheid of tot voordeel voor de eeuwige Jood leidt.*

536: *Er mag geen knaap en geen meisje van school gaan zonder diep te zijn doordrongen van de noodzaak en de aard van bloedzuiverheid.*

536: *Doordat we steeds weer met andere rassen paren, verheffen we die wel uit hun huidige cultuurniveau naar een hoger peil, maar zinken we voor eeuwig van onze eigen hoogte af.*

538: een neger

538-539: Hottentotten en Zoeloe-kaf-[539]fers

540: Hier kan de katholieke kerk als leerzaam voorbeeld gelden. *Hitler schrijft de macht en de quasi onvergankelijkheid van de kerk toe aan het celibaat. De priesters mogen niet zelf voor nakomelingen volgen en dus moeten ze voortdurend verbonden blijven met het volk om daaruit te rekruteren.*

542: *Hitler bespreekt de tweeledige waarde van arbeid: 'louter materieel en ideëel'.*

544: *Integendeel: wie deze tijd, die innerlijk ziek en rot is, wil genezen, moet eerst de moed opbrengen de oorzaken van deze ellende op te helderen.*

545: *Ook wij zijn niet zo onnozel te geloven dat het zou kunnen lukken ooit een tijdperk zonder gebreken te bewerkstelligen. Maar dit betekent geen ontheffing van de verplichting gebleken fouten te bestrijden, zwakheden te overwinnen en naar het ideaal te streven.*

547: *Dit is het kortste hoofdstuk van het boek [= II:3 'Staatsonderdanen en staatsburgers', 'Staatsangehöriger und Staatsbürger'].* *Hitler geeft hier inzicht in zijn opvattingen over het staatsburgerschap in de context van de völkische staat. Ondanks de beknoptheid van het hoofdstuk hebben de hier geformuleerde principes grote gevolgen gehad. Ze waren de juridische basis van de discriminatie van de Joden en de latere Jodenvervolgung.*

547: *Hij keert zich tegen het naturaliseren van buitenlanders zonder antecedentenonderzoek en zonder eisen aan gezondheid en ras te stellen. [In de Verenigde Staten was in 1924 een strenge immigratiewet aangenomen.]*

547-548: *[Hitler onderscheidde drie categorieën burgers: staatsburgers, staatsonderdanen en buitenlanders.] Door geboorte binnen de grenzen van een staat wordt men automatisch staatsonderdaan, maar deze onderdanen hebben geen toegang tot openbare functies en hebben geen politieke rechten. [...] Alleen met deze schoolopleiding, de bijhorende sportbeoefening en het vervullen van de militaire dienstplicht kan [...] het volwaardig staatsburgerschap worden verworven. [...] Met deze beoogde regelingen werden Joden en andere minderheden per definitie buitengesloten. Deze opvatting [...] formuleerde Hitler al in september 1919 in zijn eerste bekende politieke geschrift. In het partijprogramma van de NSDAP uit 1920 en natuurlijk in de Neurenberger wetten van 1935 werd deze constructie verder uitgewerkt. Dit onderscheid vormde de juridische basis van discriminatie van Joden [...]. [Hitler was zelfs stateloos sinds 30 april 1925 want hij had afstand gedaan van de Oostenrijkse nationaliteit om niet uitgeleverd te worden. Op 25 februari 1932 werd hij Duits staatsburger zonder medische keuring en met een strafblad.]*

550: Een neger

551: *Men deelt de in aanmerking komende figuur, tot nu toe een Zoeloe-neger, namelijk mee: 'U bent hiermede Duitser geworden.'*

551: Theophrastus Paracelsus

553: *Het Duitse meisje is staatsonderdaan en wordt pas door haar huwelijk burgeres. Maar verder kan ook de in het beroepsleven staande vrouwelijke Duitse staatsonderdanen het burgerrecht worden verleend.*

563: Maar het marxisme vormt de in reïncultuur gebrachte poging van de Jood op alle gebieden van het menselijk leven het overweldigende belang van de persoonlijkheid uit te schakelen en te vervangen door het getal van de massa.

569: Niet voor niets werden in juli 1933 alle andere partijen officieel verboden.

571: De ontwikkeling die wij momenteel doormaken zou als die onbelemmerd werd voortgezet op een dag eindigen met de pan-Joodse profetie. – De Jood zou inderdaad de volkeren van de aarde hebben verslonden, meester ervan worden.

574: Het individu mag tegenwoordig met spijt vaststellen dat met het opdoemen van het christendom in de veel vrijere antieke wereld de eerste geestelijke terreur is gekomen, maar hij zal niet het feit kunnen ontkennen dat de wereld sindsdien door deze dwang gekweld en beheerd wordt, en dat je dwang alleen weer met dwang kunt breken, en terreur alleen met terreur.

577: Daarom werd het programma van de nieuwe beweging in een paar, in totaal *vijfentwintig, stelregels* samengevat.

579: Ook hier dien je te leren van de katholieke kerk. Hoewel haar leersysteem op tal van punten, en deels volkomen overbodig, met exacte wetenschap en onderzoek in botsing raakt, is ze toch niet bereid ook maar een woord van haar leerstellingen op te geven.

583: Hitler gaat in op de superioriteit van het gesproken woord [Zie ook 584]

584: Alle politieke partijen én de publieke opinie waren verontwaardigd en diep teleurgesteld in de Amerikaanse president Wilson. Veel Duitsers hadden gehoopt dat zij door het afzetten van de keizer en het invoeren van de parlementaire democratie clement zouden worden behandeld. Maar ze kwamen bedrogen uit.

589: Dan was het zaak in twee uur twee- tot drieduizend mensen hun huidige overtuiging te ontnemen [...].

591: Maar het grootste belang werd aan het gesproken woord gehecht. En inderdaad is alleen dat in staat werkelijk grote omwentelingen te bewerkstelligen, en wel om algemeen psychologische redenen.

592: Daarom zal in het algemeen een briljante spreker altijd nog beter kunnen schrijven dan een briljante auteur kan spreken

592: Meer kans biedt al het beeld in alle vormen, tot en met de film. Hier hoeft de mens nog minder zijn verstand aan het werk te zetten; het volstaat te kijken

594: Deze barrière van instinctieve afkeer, gevoelsmatige haat, vooringenomen afkeer overwinnen is duizend keer moeilijker dan het rechtzetten van een gebrekkige of onjuiste wetenschappelijke mening.

597: [Heel interessante beschouwing over het feit dat een publiek eenzelfde voorstelling of voordracht 's avonds heel anders ervaart dan 's middags.]

599-600: *De rede van een [600] staatsman tot zijn volk moet ik namelijk niet afmeten aan de indruk die zij op een professor maakt, maar op de invloed die zij op het volk uitoefent.*

603: *vlot geschreven* [Over het hoofdstuk 'Worstelen met het rode front']

605: *Ter ere van de overwinning mochten zij zich vanaf deze dag Sturmabteilung oftewel SA noemen. [Overwinning op links door 'veldslag' op 4 november 1921]*

610: mijn toespraak van drie uur

612: Wanneer de overheid er namelijk door willekeurige dreigementen achter komt dat er risico is op het saboteren van een vergadering, dan arresteert die niet de dreigers maar verbiedt de anderen, onschuldigen, te vergaderen [...].

616: pg. [= Parteigenosse]

627: sprak bijna tweeënhalve uur

627: de plechtige stilte die ik later in deze ruimte heel vaak heb beleefd en voor ieder individu stellig onvergetelijk zal blijven. [Er zou een tweede 'die' moeten staan tussen 'en' en 'voor' want de eerste 'die' is lijdend voorwerp en de tweede is onderwerp. In de Duitse tekst is het correct: jene weihevollle Stille überzugehen, die ich später in diesem Raume so oft und oft erlebt habe und die jedem einzelnen wohl unvergeßlich bleiben wird.]

- 632: De dans was nog niet begonnen of mijn stormers, want zo heetten ze sinds deze dag, vielen al aan. [Zie ook 669]
- 634: Hitlers vrijlating uit de gevangenis op 20 december 1924
- 635: In januari 1933 moest Hitler wel coalitiepartners dulden, maar hij eiste het kanselierschap op en zodra hij de kans kreeg vestigde hij de alleenheerschappij.
- 639: De natuur zelf neemt juist met haar onverbiddelijke logica het besluit
- 646: Na de machtsovername van 30 januari 1933 terroriseerde de SA politieke tegenstanders en sloot ze op in geïmproviseerde concentratiekampen, waar zij gruwelijk werden mishandeld.
- 653: De vierhonderdduizend die destijds bij de gevechten in Vlaanderen vielen of verminkt raakten, konden niet meer worden vervangen.
- 656: De *werkelijke* organisator van de revolutie en degene die feitelijk aan de touwtjes trok, de internationale Jood, had de toestand juist ingeschat.
- 685: 3. De *bezetting van het Ruhrgebied* door de Fransen die in de eerste maanden van het jaar 1923 plaatshad, had vervolgens grote betekenis voor de ontwikkeling van de SA.
- 696: In het jaar 1918 kon van een stelselmatig antisemitisme helemaal geen sprake zijn.
- 698: Stelselmatig schenden deze zwarte volksparasieten [= Joden] onze onervaren jonge blonde meisjes
- 709: Ik bezig de term frases [cf. Multatuli]
- 719: Het samengaan van theoreticus, organisator en leider in één persoon is het zeldzaamste wat je op deze aarde kunt vinden; dit samengaan scheidt de grote man.
- 720: de meerderheid van de mensheid, die traag en laf is
- 735: De partij [= NSDAP] noemde zichzelf 'socialistisch' en een 'arbeiderspartij', maar tegelijkertijd was de NSDAP uitgesproken antimarxistisch en zag Hitler de vakbonden als een onderdeel van het 'Joods-marxistische' complot.
- 743: het supranationale Jodendom
- 750: Ook in zijn *Tweede Boek* zou hij ruim aandacht besteden aan de basisprincipes van zijn buitenlandse politiek. Dit boek was gereed in 1928, maar Hitler vond het te openhartig en zag af van publicatie. [Een andere reden was dat de publicatie de verkoop van *Mein Kampf* zou bemoeilijken want in 1928 verliep die verkoop absoluut niet schitterend. Zie ook 849.]
- 751: Met zijn onorthodoxe keuzes was zijn buitenlandse agenda – ook in eigen kring – zeer omstreden.
- 751: Hitler hoopte dat Groot-Brittannië daarom nu wél bereid zou zijn om tot samenwerking te komen. [...] met een groot continentaal rijk zou Duitsland alsnog het Europese machts evenwicht ontworpen. Dit dilemma probeerde Hitler op te lossen door zijn grootse visie van een wereld verdeeld in een Duits continentaal rijk in het Oosten en een Brits maritiem wereldrijk.
- 751-752: Frankrijk was uit op de vernietiging van Duitsland als grote mogend-[752]heid; van verzoening kon geen sprake zijn. Daarom bleven er maar twee potentiële bondgenoten over: 'Engeland en Italië'.
- 753: Hitler probeerde inderdaad een verdrag met Groot-Brittannië te sluiten. Dat mislukte jammerlijk, maar hij bleef tot ver in 1941 hopen op een toenadering. Hij hoopte dat wanneer hij eenmaal de Sovjet-Unie had verslagen, de Britten wél zouden willen onderhandelen.
- 755: de grote stupide kudde van ons schaapachtig geduldige volk
- 764: Een duikbootoorlog [...] zou verwoestende effecten hebben.
- 767: de onverbiddelijke doodsvijand van het Duitse volk is en blijft Frankrijk
- 772: *vernegering*
- 774: Ephialtessen
- 777: *negerhordes*
- 786: een Joodse werelddictatuur
- 792: *negervolkje*
- 792-793: 'Rusland [...] bezit vandaag de dag zelf nog geen enkele fabriek waarin werkelijk rijdende auto's kunnen worden gemaakt.' Dit was in 1926 feitelijk juist, maar in 1941 beschikte het Rode Leger al [793] over een kleine 15.000 tanks, en het Duitse leger over slechts 3600 exemplaren.

798: vernegering

807: *Staatsgrenzen worden door mensen geschapen en door mensen veranderd.*

807: zo zal ook ons in de toekomst geen volkse genade de bodem en daarmee het leven voor ons volk toewijzen, maar alleen het geweld van een overwinnend zwaard.

808: negervolkje

814: Van onze kant zou vrijwel niets tegenover de algemene motorisering van de wereld, die al in de volgende oorlog op overweldigende wijze beslissend voor de strijd zal blijken, kunnen worden gesteld.

816: *de in de twintigste eeuw ondernomen poging van het Jodendom [...] zich de wereldheerschappij toe te eigenen*

823: de amateuristische putsch van 8-9 november 1923

825: Hitler wilde de Joden uit Europa 'verwijderen' door emigratie naar onherbergzame oorden zoals Madagaskar en Siberië. Maar omdat de oorlog tegen de Sovjet-Unie veel moeizamer verliep dan verwacht veranderde hij in de loop van de zomer-herfst van mening. Vanaf dat moment stuurde hij aan op de vernietiging van de Joden door dwangarbeid, slechte behandeling en de vernietigingskampen.

826: Niets minder dan de wereldheerschappij was Hitlers doel. Zijn boek werd in binnen- en buitenland veel gerecenseerd en zeker ook wel gelezen, maar vrijwel nooit serieus genomen. Een gemiste kans, want zelden was een politicus zo openhartig over zijn bedoelingen als Adolf Hitler.

834: Vandaag de dag tellen we tachtig miljoen Duitsers in Europa!

837: het zwaard van Brennus

839: Wanneer men aan het begin van de oorlog en tijdens de oorlog eens twaalf- à vijftienduizend van deze Hebreeuwse volksbedervers net zo onder gifgas had gehouden als honderdduizenden van onze allerbeste Duitse arbeiders uit alle lagen en beroepen op het slagveld moesten dulden, dan was het miljoenenoffer van het front niet vergeefs geweest.

852: Hitler las veel en graag.

FOUTEN

412: vlaag => vlag

454: weerzien => weerzin

850: Plöckinger , => Plöckinger,

VERGELIJKINGEN

606: Ze [= burgerlijke vergaderingen] maakten op mij altijd dezelfde indruk als in mijn jeugd de verplichte lepel levertraan.

606: het gezonde en onbedorven volk [mijdt] 'burgerlijke massabijeenkomsten' [...] als de duivel wijwater.

644: Alles wat destijds niet op eigen benen kon staan, verenigde zich tot zulke *samenwerkingsverbanden*; vast in de overtuiging dat acht aan elkaar gehaakte lammen beslist een gladiator opleveren. [Duitse versie: Alles, was damals nicht auf eigenen Beinen zu stehen vermochte, schloß sich zu solchen *Arbeitsgemeinschaften* zusammen; wohl von dem Glauben ausgehend, daß acht Lahme ineinander eingehängt, sicherlich einen Gladiator ergeben.]

774: een nationale verontwaardiging [...] die zeker deze parlementaire bedriegers vreemder is dan een ekster een eerlijk idee van eigendom

822: wie met de stroom mee zwemt wordt makkelijker over het hoofd gezien dan wie zich schrap zet tegen het water

Over *Mein Kampf* in Nederland

Groeneveld Gerard, Het boek is nooit thuis. Adolf Hitlers Mein Kampf in Nederland. In:

De Parelduiker. Jaargang 4 (1999), pp. 2-17.

https://www.dbnl.org/tekst/_par009199901_01/_par009199901_01_0023.php